

Asia T-339/04

France Télécom SA vastaan Euroopan yhteisöjen komissio

Kilpailu – Tarkastusta koskeva päätös – Lojaali yhteistyö kansallisten tuomioistuinten kanssa – Lojaali yhteistyö kansallisten kilpailuviranomaisten kanssa – Asetuksen (EY) N:o 1/2003 20 artiklan 4 kohta – Komission tiedonanto yhteistyöstä kilpailuviranomaisten verkostossa – Perustelut – Oikeasuhteisuus

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto)
8.3.2007 II - 526

Tuomion tiivistelmä

1. *Kilpailu – Hallinnollinen menettely – Komission tarkastusvalta – Velvollisuus toimia lojaalissa yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa – Tarkastusta koskeva päätös – Tuomioistuinvalvonnan laajuus*
(EY 10, EY 81 ja EY 82 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 20 artiklan 4, 7 ja 8 kohta)

2. *Kilpailu – Hallinnollinen menettely – Komission tarkastusvalta – Tarkastusta koskeva päätös – Perusteluvelvollisuuden laajuus*
(Neuvoston asetuksen N:o 1/2003 20 artiklan 4 kohta)
3. *Kilpailu – Komission ja kansallisten kilpailuviranomaisten välinen toimivallan jako – Komission tiedonanto yhteistyöstä kilpailuviranomaisten verkostossa – Komission oikeus päättää tarkastuksen suorittamisesta asiassa, jota kansallinen kilpailuviranomainen tutkii*
(EY 5 artikla; EY:n perustamissopimuksen liitteenä oleva toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta tehty pöytäkirja; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 11 artiklan 6 kohta; komission tiedonanto 2004/C 101/03)
4. *Kilpailu – Hallinnollinen menettely – Komission tarkastusvalta – Turvautuminen tarkastusta koskevaan päätökseen – Komission harkintavallan rajat*
(Neuvoston asetuksen N:o 1/2003 20 artikla)

1. Kun on kyse tarkastuksista, joita komissio voi suorittaa varmistaakseen, että yritykset noudattavat yhteisön kilpailusääntöjä, asetuksen N:o 1/2003 20 artiklassa tehdään selvä ero yhtäältä niiden päätösten, jotka komissio tekee tämän artiklan 4 kohdan perusteella, ja toisaalta kansalliselle oikeusviranomaiselle tämän saman artiklan 7 kohdan nojalla esitetyn avunantopyynnön välillä.

7 kohdan nojalla ja jota tarvittaessa avustaa yhteisöjen tuomioistuin ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä, on – sanotun vaikuttamatta mahdollisiin kansallisiin muutoksenhakukeinoihin – puolestaan määritettävä, mahdollistavatko komission tämän pyynnön yhteydessä toimittamat tiedot sen, että se voi harjoittaa valvontaa, joka on annettu sen tehtäväksi asetuksen 20 artiklan 8 kohdalla, ja voiko se niiden perusteella siis lausua hyödyllisesti sille esitetystä pyynnöstä.

Vaikka yksinomaan yhteisöjen tuomioistuimet ovat toimivaltaisia valvomaan komission asetuksen 20 artiklan 4 kohdan nojalla tekemän päätöksen laillisuutta, yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jonka lupaa pyydetään pakkokeinoin asetuksen 20 artiklan

Kansallisella oikeusviranomaisella, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu asetuksen 20 artiklan 7 kohdan puitteissa, on tämän artiklan 8 kohdan ja oikeuskäy-

tännön nojalla toimivalta pyytää komissiolta täsmennyksiä muun muassa syistä, jotka saivat tämän epäilemään EY 81 ja EY 82 artiklan rikkomista, epäillyn rikkomisen vakavuudesta sekä asianomaisen yrityksen osallisuudesta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen harjoittama valvonta, joka voisi mahdollisesti johtaa toteamukseen siitä, että komissio on toimittanut riittämättömät tiedot tälle viranomaiselle, merkitsisi sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioisi uudelleen tämän viranomaisen jo suorittamaa arviointia näiden tietojen riittävydestä. Tällaista valvontaa ei voida hyväksyä, koska kansallisen oikeusviranomaisen suorittamaan arviointiin sovelletaan yksinomaan niihin kansallisiin oikeussuojakeinoihin perustuva valvonta, jotka ovat käytävissä tämän viranomaisen päätöksiä vastaan.

On näin ollen hylättävä tehottomina väitteet, jotka asianomainen yritys komission tarkastusta koskevasta päätöksestä nostettua kannetta tukeakseen pyrkii perustamaan siihen, että tässä päätöksessä laiminlyötiin komissiolle EY 10 artiklassa asetettua velvollisuutta toimia lojaalissa yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa, koska siinä ei ollut riittävästi tietoja, jotta kansallinen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on

saatettu pyyntö pakkokeinoista, voisi lausua asiasta siitä täysin tietoisena.

(ks. 47 ja 50–53 kohta)

2. Päätös, jolla komissio niitä valtuuksia käyttäen, jotka sille annetaan asetuksella N:o 1/2003 sen varmistamiseksi, että yritykset noudattavat yhteisön kilpailusääntöjä, ja tämän asetuksen 20 artiklan perusteella, määrää tarkastuksesta, on kyseisen artiklan 4 kohdan ja oikeuskäytännön nojalla perusteltava, ja näihin perusteluihin on sisällyttävä tietty määrä olennaisia seikkoja, jotta niillä voidaan oikeuttaa asianomaisissa yrityksissä suunniteltu tarkastus ja mahdollistaa se, että nämä kykenevät määrittämään yhteistyövelvoitteensa laajuuden samalla puolustautumisoikeutensa säilyttäen. Niissä on näin ollen mainittava tarkastuksen kohde ja tarkoitus ja ilmaistava oletetun rikkomisen keskeiset piirteet sekä mainittava asianomaiset oletetut markkinat ja oletettujen rikkomisten luonne, selitettävä tapa, jolla tarkastuksen kohteena olevan yrityksen katsotaan syyllistyneen rikkomiseen, mainittava etsinnän kohde ja seikat, joita tarkastus koskee, yhteisön tutkijoille myönnettyt valtuudet, tarkastuksen aloituspäivä, asetuksen N:o 1/2003 23 ja 24 artiklassa vahvistetut seuraamukset sekä mahdollisuus nostaa kanne päätöksestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Komission on myös ilmaistava yksityiskohtaisesti, että sillä on hallussaan merkitykseltään painavia tietoja ja selvityk-

siä, joiden perusteella se epäilee kyseisen yrityksen syyllistyneen epäiltyyn rikkomiseen.

kästään valmisteleva toimi asiakysymyksen käsittelemiseksi, eikä se merkitse edellä mainitun 11 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua menettelyn virallista aloittamista.

Tällaisen päätöksen perustelujen riittävyyttä on arvioitava siinä asiayhteydessä, jossa se on tehty.

Tällainen kieltö ei myöskään perustu komission tiedonantoon yhteistyöstä kilpailuviranomaisten verkostossa, jolla ei sitä paitsi myönnetä yrityksille, joita syytetään kilpailuvastaisesta käytännöstä, oikeutta siihen, että tietty viranomaisen käsittelee asian, eikä kilpailuviranomaisten verkoston toiminnasta annettuun neuvoston ja komission yhteiseen julkilausumaan, joka on luonteeltaan poliittinen ja jolla ei perusteta laillisia oikeuksia eikä velvollisuuksia, eikä toissijaisuusperiaatteeseen, joka vahvistetaan EY 5 artiklassa ja jota selitetään EY:n perustamissopimuksen liitteenä olevassa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta tehdyssä pöytäkirjassa, koska tällä periaatteella ei aseteta kyseenalaiseksi toimivaltaa, joka komissiolle on annettu EY:n perustamissopimuksella ja johon kuuluu kilpailusääntöjen soveltaminen ja erityisesti oikeus suorittaa tarkastuksia epäiltyjen rikkomisten mahdollisen olemassaolon arvioimiseksi.

(ks. 56–60 ja 105 kohta)

3. Vaikka asetuksella N:o 1/2003 otetaan käyttöön komission ja kansallisten kilpailuviranomaisten välinen yhteistyö, siinä pysytetään komission hallitseva asema rikkomisten tutkimisessa. Erityisesti sen 11 artiklan 6 kohdassa säädetään, että komissio voi aloittaa menettelyn päätöksen tekemiseksi, vaikka kansallinen viranomaisen käsittelee asiaa, edellyttäen yksinomaan, että asianomaista kansallista viranomasta on kuultu. Asetusta ei sitä suuremmalla syyllä voida tulkita siten, että tällaisessa tapauksessa siinä kielletään komissiota tekemästä sen 20 artiklan mukaisesti päätös suorittaa tarkastus, joka on pel-

(ks. 79–83, 85, 88 ja 89 kohta)

4. Kun komissio päättää [EY] 81 ja [EY] 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta annetun asetuksen N:o 1/2003 20 artiklan perusteella suorittaa tarkastuksen, suhteellisuusperiaatteen noudattaminen edellyttää, että suunnitelluilla toimenpiteillä ei aiheuteta suhteetonta ja sietämätöntä haittaa kyseisen tarkastuksen päämääriin nähden. Komission tekemä valinta pelkän valtuutuksen perusteella tehtävän ja päätöksellä määrätyn tarkastuksen välillä ei kuitenkaan riipu sellaisista olosuhteista kuin tilanteen erityinen vakavuus, äärimmäinen kiireellisyys tai ehdottoman vaitiolon tarve, vaan tarpeesta selvittää tosiseikat kunkin tapauksen erityispiirteet huomioon ottaen. Näin ollen kun tarkastusta koskevan päätöksen tarkoituksena on ainoastaan se, että komissio voi koota yhteen tarpeelliset

seikat arvioidakseen perustamissopimuksen mahdollista rikkomista, tällaisella päätöksellä ei loukata suhteellisuusperiaatetta.

Juuri komission asiana on periaatteessa arvioida, onko jokin tieto tarpeen kilpailusääntöjen mahdollisen rikkomisen selvittämiseksi, ja vaikka sen tiedossa olisi jo aihetodisteita tai jopa suoria todisteita kilpailusääntöjen rikkomisesta, se voi oikeutetusti katsoa tarpeelliseksi määrätä lisätarkastuksia, joiden avulla se voi määrittää paremmin rikkomisen tai sen keston.

(ks. 118 ja 119 kohta)